

[Bertel Haarder.]

fået sin bemyndigelse — for vi erkender, at det skal gå meget hurtigt — følge hendes brug af den med stor opmærksomhed.

Halvgaard (FP):

Fra flere sider er der i de senere år peget på nødvendigheden af en styring af tilgangen til de højere uddannelsesinstitutioner, specielt universiteterne. En sådan beslutning burde nok være taget for længe siden, ikke mindst under henvisning til de prognoser, som var indeholdt i Perspektivplan I og II.

At beslutningen først træffes nu, skyldes vel nok flere årsager. For det første må man jo erkende, at det er et brud med mange års traditioner. For det andet er det svært at vurdere, hvor stort et behov der er om nogle år for akademikere af den ene eller den anden art. Og for det tredje har det politisk set været en utaknemlig opgave at gå i gang med at lægge retningslinjer, der sikrer, at en adgangsbegrænsning blev retfærdig.

Trods disse vanskeligheder har fremskridtspartiet gang på gang henvist til nødvendigheden af adgangsbegrænsning og hendelt opmærksomheden på det uanstændige i at lokke de unge ind i et uddannelsesforløb dels uden samtidig at vurdere, om det stod i et rimeligt forhold til, hvad samfundet har behov for, dels af hensyn til landets økonomiske situation. Derfor kan det kun glæde mit parti, at man nu i folketinget erkender, at en adgangsbegrænsning er nødvendig.

Det må være sådan, at arbejdskræfterne nu i vores situation i langt højere grad ledes over i den produktive sektor, hvis Danmark skal gøre sig håb om igen at blive økonomisk uafhængig og komme arbejdsløsheden til livs. Derfor må man også i langt højere grad koncentrere sig om tilrettelæggelsen af kortere erhvervsrettede uddannelser.

Den foreslåede adgangsbegrænsning er det første skridt i den rigtige retning, efter vores mening et for lille skridt. Det næste vigtige skridt må være en generel revision af vores styrelseslov, og det tredje skridt er, som tidligere foreslået af fremskridtspartiet, en væsentlig begrænsning af universitetstilbuddene, således at visse fag helt udgår.

De unge, der så virkelig ønsker en universitetsuddannelse i sådanne fag, vil i mange tilfælde opnå dette langt bedre, hvis de

søgte uddannelsen ved fremmede universiteter, som med et langt højere befolkningsgrundlag kan tillade sig at give et større tilbud i studier, end Danmark kan med sine 5 millioner indbyggere.

Det fortælles, at der i sin tid ved Københavns universitet var en professor i ægyptologi. Han havde én eneste student, men det var desværre én for mange, idet den eneste stilling, han kunne vente at få, når han var færdiguddannet, var at blive afløser for professoren, og da denne var en yngre mand, kunne der jo gå mange år, før dette kunne lade sig gøre. Dette eksempel er kun ét af mange, der tydeligt viser, at en grundig sanering på dette område er i allerhøjeste grad påkrævet.

I betragtning af de milliardbeløb, der bevilges til vort uddannelsesvæsen, er en prioritering absolut nødvendig, og jeg håber derfor snart, at dette folketing beslutter sig til alvorligt også at overveje en begrænsning af universitetstilbuddene.

Undervisningsudvalget drøftede i september 1975 på Marienborg retningslinjer for en adgangsbegrænsning, og en årlig totalramme for tilgangen til de længere varende uddannelser frem til 1980 blev fastlagt til maksimalt 20.000. Fremskridtspartiets indvending gik på, at 20.000 om året, eller ca. 30 pct. af en fødselsårgang, var alt for højt. Vi ønskede en betydelig mindre totalramme på 12.000-15.000 og en generel begrænsning allerede fra 1976.

Vi må imidlertid stærkt advare imod, at man lægger geografiske og kønsmæssige årsager til grund for udvælgelsen; det må i videst muligt omfang være en elevs eksamensresultat og dermed vedkommendes stabilitet, der ligger til grund for optagelse på en højere uddannelsesinstitution.

Målet for vor uddannelsespolitik må være en planlægning af adgangen til de forskellige uddannelsesinstitutioner i overensstemmelse med samfundets behov, og hvad den enkelte elev evner og har interesse for, og naturligvis også en rimelig prioritering af de midler, der er til rådighed, således at der i lige høj grad tages hensyn til de praktisk betonedede uddannelser og de boglige uddannelser. Der må skabes lige respekt for alle uddannelser, således at så mange som muligt placeres rigtigt i vort samfund under hensyn til deres evner, lyst og interesse.